

om røveri. I ca. 1/3 af de nævnte 330 sager er der idømt fængselsstraffe på mere end 8 måneder. Ingen af disse sager – hvoraf kun en mindre del vedrører fællesstraffe – er tidligere af anklagemyndigheden søgt indbragt for Højesteret. Det findes betænkeligt og upåkrævet nu at skride ind over for den beskrevne praksis, som ikke kan anses for at gå ud over de rammer for forsøgsordningen, der er fastlagt ved folketingsbeslutningen af 25. maj 1982. Herefter og af de grunde, der i øvrigt er anført i landsrettens dom, stemmer disse dommere for at afgøre sagen med en betinget dom uden straffastsættelse med vilkår om samfundstjeneste, dog at prøvetiden løber fra afsigelsen af Højesterets dom.

Dommen ses ikke at have ændret den praksis, som omtales af mindretallet. Af kriminalforsorgens redegørelse for forsøgsordningen fremgår, at der indtil august 1988 var afsagt 703 samfundstjenestedomme med fastsat straf. Opgjort efter længden af den fastsatte straf fordeler dommene sig således:

Fængsel højst 6 måneder	45,2 pct.
Fængsel 7-8 måneder	19,1 pct.
Fængsel 9-12 måneder	27,6 pct.
Fængsel over 1 år	8,1 pct.

I godt 35% af sagerne har den fastsatte straf oversteget 8 måneders fængsel. Det kan således konstateres, at udmålte straffe på mere end 8 måneder langt fra har været nogen sjældenhed. Herved skal dog fremhæves, at straffene i et ikke nærmere opgjort antal tilfælde har indbefattet tidligere betingede domme eller reststraffe i henhold til prøveløsladelse. Dette må bl.a. gælde nogle af de 57 domme, i hvilke der er udmålt betinget fængsel i mere end 1 (og højst 2) år. Næsten alle disse straffe angår tyveri eller andre berigelsesforbrydelser, dog kun i 4 tilfælde røveri.

Der henvises til betænkning 1211/1990, side 110-112 med omtale af en række domme fra 1986 og 1987, der illustrerer udmåling af straf på et forholdsvis højt niveau i forbindelse med vilkår om samfundstjeneste.

7.2. Straffelovrådets overvejelser.

Straffeloven nævner, at det er en almindelig erfaring, at domstolenes tilbøjelighed til at gøre dommen betinget er mindre, jo større straf der er forskyldt. Betingede domme på et strafniveau af mere end 1 års fængsel er en sjældenhed. Som tidligere nævnt sættes der ikke i straffeloven nogen grænse i så henseende, og det har ikke i lovforarbejder været anset for nødvendigt at gøre domstolene opmærksom på, at der er en vejledende grænse.

Det ville i øvrigt også af flere grunde være vanskeligt at opstille en blot nogenlunde præcis grænse. Vurderingen kan ikke blive den samme ved alle kriminalitetstyper, der ligger på samme strafniveau. Domstolene har altid den mulighed at afsige en betinget dom uden fastsættelse af straf. Endelig vil dommens strafudmåling i en del tilfælde indbefatte en tidligere betinget dom eller en reststraf i henhold til tidligere prøveløsladelse.

Straffelovrådet finder, at tilsvarende synspunkter kan anlægges på dom til samfundstjeneste. Den tidligere udtalelse om et niveau på indtil 6-8 måneder må betragtes som erstattet af den retspraksis, der har udviklet sig, og som Straffelovrådet ikke finder grundlag for at tage afstand fra. På den anden side er det en selvfølge, at dom til samfundstjeneste i stedet for en ubetinget straf på mere end 1 år under alle omstændigheder vil være og efter Straffelovrådets opfattelse bør være en relativt sjælden foreteelse. Ud over de foran nævnte momenter – herunder om der indgår en tidligere betinget dom i udmålingen – vil domstolene formentlig særlig lægge vægt på, med hvilken styrke de personlige oplysninger taler for at undgå straffuldbyrdelse.

Anvendelsen af personundersøgelser med henblik på muligheden for samfundstjeneste bør derfor i almindelighed ikke begrænses ud fra en forudsætning om, at sådan undersøgelse oftest er formålsløs i sager, hvor en forholdsvis høj straf kan ventes at være forskyldt. De foran nævnte statistiske opgørelser tyder i øvrigt på, at man allerede under forsøgsordningen ikke sjældent har iværksat personundersøgelse i sådanne tilfælde.

Der henvises til betænkningen, s. 112-113.

Justitsministeriet kan tiltræde Straffelovrådets synspunkter og lægger vægt på, at domstolene foretager en nøje individuel vurdering af især de sager, hvor den forskyldte straf vil ligge på et år eller mere.

8. Personundersøgelse og egnethedsbedømmelse.

Under forsøgsordningen er der i alle tilfælde, hvor spørgsmålet om dom til samfundstjeneste er rejst, blevet foretaget en personundersøgelse. Dens hovedformål har været at belyse, om sigtede kan antages at være egnede til at undergives samfundstjeneste.

Om personundersøgelser hed det i arbejdsgruppens indstilling af 1980:

»Udover de oplysninger, der indgår i en almindelig personundersøgelse, bør en personundersøgelse med henblik på samfundstjeneste indeholde en vurdering af den sigtedes egnethed for dette særlige vilkår. Endvidere må det i forbindelse med personundersøgelsen søges afklaret,